

Ergernis: hardrijders

Het is volgens bewonersvereniging Blb-wijdraad binnenstad een grote ergernis van bewoners in de binnenstad: automobilisten die te hard rijden. Tijdens de algemene vergadering van 'de Blb' gaat het erover. Die wordt gehouden op 28 september in Hotel Central aan de Markt. Aanvang 20.00 uur.

Het onderwerp kwam voorbij in het staartje van de vorige vergadering van de bewonersvereniging. Het bestuur plaatste een bericht op haar website, kreeg in korte tijd meer dan 250 reacties en startte een petitie. Of de gemeente maar maatregelen wil nemen in bepaalde straten. Blb-voorzitter Henk Schuurs: "En dan graag in nauw overleg met de bewoners van die straten. Het probleem is vooral dat de straten uitnodigen tot hardrijden, dat hier en daar onduidelijk is dat er maar 30

km per uur mag worden gereden en dat er geen belemmerende maatregelen zijn". Volgens Schuurs gaat het vooral om twee routes. Eén: Sint Janssingel, Westwal, Achter den Boogaard, Vugtherstraat, Postelstraat en Sint Jorisstraat. Twee: Hinthamereinde, Hinthamerstraat en Sint Josephstraat. Maar ook bewoners uit andere straten hebben zich gemeld.

Parkeren

Tijdens de algemene vergadering gaat het

verder over de wijk- en dorpsbudgetten (zie verderop in deze nieuwsbrief) en over het parkeren. Schuurs pleit voor meer parkeerplaatsen voor bewoners. "Er is een tekort van circa 250 plaatsen. Vooral op locaties waar de bebouwing erg dicht is en de straten smal, zoals in en rond Uilenburg, is het schrijnend. De oplossing ligt voor de hand: een aantal parkeerplaatsen dat nu nog voor bezoekers is, toekennen aan bewoners."

Het bruist op de Tramkade

De Tramkade bruist. Horeca en kleinschalige bedrijven zorgen dat er zowat elke dag wel wat te doen is. Op pagina 4 en 5 het verslag van een bezoekje aan 'de zelfgemaakte stad'.

Oxford aan de Dommel

On-Nederlands. Dat begrip valt nogal eens als het over de Graduate School gaat. De eerste studenten zijn, als deze nieuwsbrief verschijnt, inmiddels begonnen aan hun tweejarige opleiding aan de Jheronimus Academy of Data Science, kortweg JADS.

Bij Mariënborg was al een mooi openbaar park. Nu kan ook een blik worden geworpen op de afgesloten kloostertuin.

De zusters van het voormalige klooster Mariënborg mogen tevreden zijn. Hun wens dat het gebouw, waarvan een deel ooit kweekschool was, weer een onderwijsbestemming krijgt is uitgekomen. Het werd een opleiding die de bejaarde religieuzen misschien niet hadden kunnen bedenken, want moderner als het verzamelen, verwerken en interpreteren van door ICT en internet beschikbare data is bijna niet denkbaar. En juist dat gaat er gebeuren op de tweejarige masteropleiding, die de universiteiten van Eindhoven en Tilburg bedachten.

Klankbordgroep

Amper twee jaar nadat het besluit door de onderwijsinstellingen was genomen, is het al een feit. Razendsnel werden accreditaties, bouwplannen, financiering en onderwijsprogramma's geregeld. Waarbij ook de buurt niet werd vergeten. Sinds afgelopen voorjaar hadden omwonenden een plek in een klankbordgroep. Overigens zorgde ook de bemoeienis van de provincie ervoor dat het belang van de stad nadrukkelijk in het oog werd gehouden. In ruil voor een financiële bijdrage heeft de provincie immers bedongen dat de binnenstad wat aan het gebouw heeft. Het eerste resultaat daarvan is de afbraak van een houten poort. Die zorgt ervoor dat vanaf de Uiltenburg de fraaie

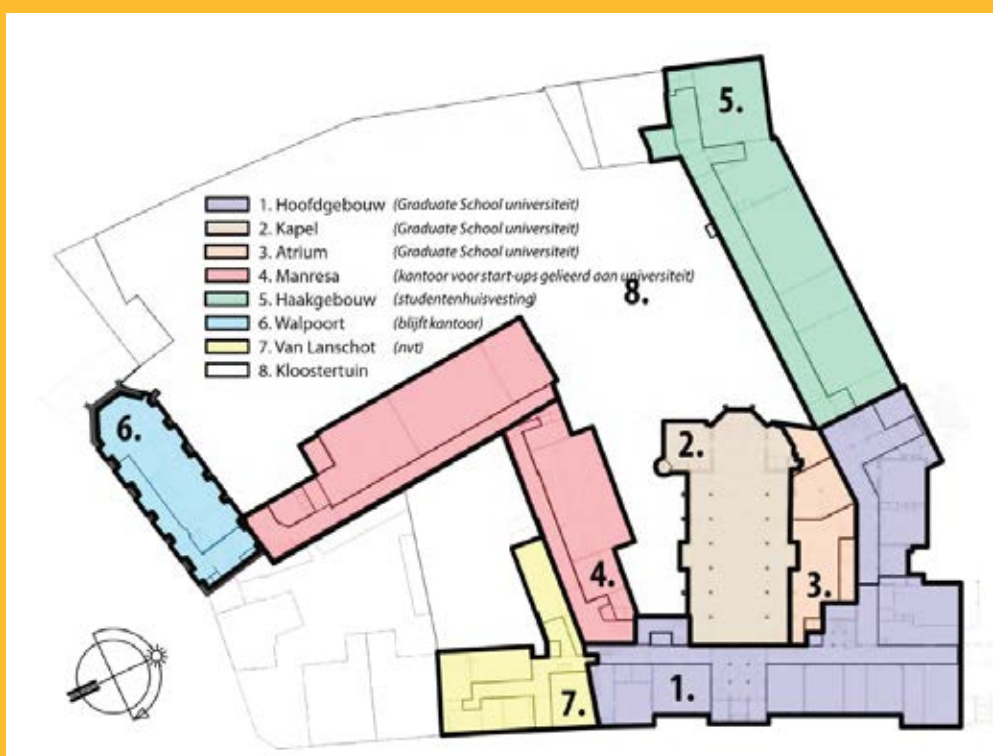
kloostertuin zichtbaar is geworden. De tuin geeft de campus een bijna Oxfordiaanse aanblik – hier zullen nogal eens studenten en docenten vertoeven. Overdag dan, 's avonds is de tuin

verboden toegang voor iedereen. Dat is ook het geval voor het openbare park naast het kloostergebouw. Dankzij die avondsluiting is de kans op overlast voor buurtbewoners beperkt.

Huisvesting

Op dit moment is de zogenoemde Manresavleugel klaar en in gebruik. Op 1 september 2017 is alles klaar, dus ook een fraaie presentatieruimte in de huidige kapel, onderwijs- en kantoorruimten in het hoofdgebouw en studentenhuysvesting in het andere grote gebouw. Studentenhuisvesting ja, want JADS verwacht veel studenten uit buitenland en het is plezierig als die dichtbij hun collegezaal kunnen wonen.

De gebouwen blijven in bezit van de projectontwikkelaar Kadans, die het complex enkele jaren geleden van de zusters kocht. Uiteindelijk zal de school worden bevolkt door 300 studenten, 150 per jaargroep. Omdat universiteiten openbare gebouwen zijn, kunnen belangstellenden er gewoon binnenwandelen en een kijkje nemen. Vanwege het historische karakter zou het zomaar kunnen worden opgenomen in diverse stadswandelingen

De gebouwdelen en hun bestemming.

Over drie mollen en nog veel meer kunstenaars

De rust lijkt teruggekeerd in en rond het pand van voormalige koffiebranderij De Drie Mollen. Even dan, want over een jaar of wat gaat er waarschijnlijk gebouwd worden. Het gebouw aan de Zuid-Willemsvaart krijgt op termijn een woonbestemming.

'De Drie Mollen sinds 1818' trok zich jaren geleden al grotendeels terug uit 's-Hertogenbosch. Eerst verdween de koffiebranderij, een paar jaar geleden sloot ook het kantoor. Voor zowel het voormalige kantoor als de fabriek geldt dat er woningen komen. Het kantoor werd tot voor kort gebruikt door het Europees Keramisch Werkcentrum (EKWC), dat nog steeds eigenaar van het gebouw is. Toen het EKWC verhuisde naar Oisterwijk, werden snel nieuwe huurders en gebruikers gevonden. Want diverse kunstenaars stonden te trappelen om van de forse ruimten gebruik te maken.

Druppel

Beeldhouwers, schilders, muzikanten en andere kunstenaars streken neer en dat

leidde tot nogal wat overlast. Het gebouw is, zo ontdekte de burens, één grote klankkast. Tel daarbij op dat er zo nu en dan 's avonds laat activiteit was en de kiem voor irritatie was snel gelegd. Toen studenten van Avans er in het kader van een eindexamenproject twee avonden lang een gelegenheidsrestaurant wilden houden, leek dat de druppel voor enkele buurtbewoners. Even leek het erop dat de studenten vanwege een verbod op hun project hun diploma zelfs konden vergeten. Met gesprekken, beloften en goede wil van alle partijen werd dat voorkomen.

De gemeente had hierbij een bemiddelende rol en poogde zowel de vrijheidsdrang van de gebruikers als het billijke verlangen naar een goede nachtrust van

de buurt te honoreren. Dat lijkt gelukt. Bij het ter perse gaan van deze nieuwsbrief leek de rust teruggekeerd.

Rust

Het huurcontract met de kunstenaars loopt over een jaar af en dan komt er naar verwachting woningbouw. Concrete plannen zijn er nog niet, maar de verwachting is dat de woningen snel nieuwe eigenaren zullen vinden. Dat is onder meer te danken aan de fraaie locatie en aan maatregelen van de gemeente: de straat wordt op termijn bij de 30 km-zone getrokken.

De Drie Mollen aan de Zuid-Willemsvaart.

De zelfgemaakte stad

Je moet er even een rommelige hal voor doorlopen, je een weg banen langs afvalhout en andere rommel en daarna de betonnen trap op. Maar dan ben je er, in het origineel opgeknapte kantoor van Press-Play. "Welkom in de voormalige directiekamer van De Heus", schudt Michiel Steenhuis de bezoeker de hand. Hij is één van de vele mensen die van de Tramkade een nieuw sprankelend stadsdeel maakt.

De zelfgemaakte stad, noemde de voormalige Stichting Tramkade het fabrieksterrein. Op een zonnige vrijdagmiddag treffen we daar Simone Kramer, samen met Petra Janssen en Edwin Vollebergh de stuwende kracht achter het Werkwarenhuis, het middengebouw op het terrein. Hier huist Social Label, een landelijke organisatie die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt koppelt aan ontwerpers en kunstenaars. Het leidt tot prachtig werk, dat onder meer hier in 's-Hertogenbosch te zien en te koop is. Meubels, servies, kleding en bezems bijvoorbeeld.

Enthousiast

Simone vertelt er enthousiast over en het duizelt de luisteraar zowat van alle namen die er voorbijkomen. De Heus, Tramkade, Werkwarenhuis, Social Label, Conceptbouwers, Mengfabriek, Kaaihallen – of de bewoners van de binnenstad maar vooral willen

onthouden dat ze gewoon een keer moeten komen kijken. De hele week is het Werkwarenhuis open, behalve op maandag. In het weekend zijn er vaak activiteiten, zoals de wekelijkse DJ-avonden op zaterdag. Voor details: www.werkwarenhuis.nl. Maar De Tramkade is meer dan dat. Het Werkwarenhuis grenst aan dat andere gebouw van De Heus, de Mengfabriek (www.conceptenbouwers.nl). Hier is nog een horecazaak gevestigd. Het Koudijs Kafe. En daar vinden we ook diverse kleine bedrijfjes. Zoals Press-Play. Michiel en zijn zakelijk partner Laurens Smit hebben het prima naar hun zin. Michiel vertelt hoe de verschillende gebruikers van het terrein elkaar weten te vinden. "Bij ons kun je, los van alle andere dingen die we doen, muziekopnamen maken. Leuk voor teambuildings. We hebben al eens meegemaakt dat een groep collega's

Geschiedenis

De geschiedenis van het terrein aan de Tramkade gaat terug naar het begin van de twintigste eeuw. Toen werd hier een meelfabriek gebouwd. Die was tot 1933 in bezit van Bruyelle en werd dat jaar verkocht aan Menaba. In 1948 ruilden Menaba en Koudijs van plek. Herinneringen aan Koudijs zijn op het terrein nog zichtbaar – zo is het ietwat afgebladderd logo achttien jaar na de overname door mengvoederfabrikant De Heus nog te zien. De nieuwe eigenaar bouwde de meelfabriek verder uit. In 2014 sloot de fabriek. De gemeente kocht het terrein, met als doel er een cultureel trefpunt van te maken. Dat doel is inmiddels uitgebreid. Het wordt een cultureel en sociaal trefpunt.

begon met een lunch bij Van Aken, bij ons een track opnam en afsloot met een borrel bij het Koudijs Kafé. Hartstikke leuk."

Structuur

En hoe ongeordend het allemaal ook lijkt, er zit wel degelijk structuur en beleid achter de Tramkade. Zo heeft de Bossche Investerings Maatschappij (BIM) sinds 1 juli het commerciële beheer van het terrein op zich genomen. De BIM nam die taak over van Stichting Tramkade. Voor directeur Maurice Horsten van de BIM is het een logisch vervolg op het technisch beheer, dat

door de BIM al werd gedaan. "De hele spoorzone wordt de komende jaren verder ontwikkeld", legt hij uit. "Daarbinnen is de Tramkade een belangrijk onderdeel. Het past ons goed, want op verschillende andere locaties van de spoorzone zijn we al actief. Ons team kent de Tramkade goed en kijkt uit naar een bredere samenwerking met alle belanghebbenden."

Behalve de BIM, speelt ook de gemeente, eigenaar van het terrein, een belangrijke rol. De gemeente draagt zorg voor het wind-, waterdicht en veilig maken van het terrein, de andere

investerings zijn voor de creatieve ondernemers zelf. Simone: "Het is goed dat het gebied nu wat meer ontdekt wordt door de Bosschenaren. Gelukkig weten mensen en organisaties ons al te vinden voor symposia, bijeenkomsten en evenementen. De bekendheid van deze bijzondere plek met horeca mag echter nog wel wat groeien."

Wijkgericht bestelt meteen een zomers plankje – chorizo, salami, blokjes kaas en bijpassende sausjes. En vooruit, we nemen er meteen een wijntje bij. Geschonken in glazen die we sinds onder kindertijd niet meer zagen.

Drukke aan de Tramkade.

Eigen budget voor binnenstad

Tijdens de algemene vergadering van Blb/wijkraad Binnenstad geeft Hans Migchielsen van de gemeente 's-Hertogenbosch toelichting op de wijk- en dorpsbudgetten. Vanaf 1 januari krijgen allen wijken en dorpen een budget waar ze, onder bepaalde voorwaarden, zelf de baas over zijn.

Voor de binnenstad gaat het in 2017 om € 56.270. Dat geld kan worden besteed aan bijvoorbeeld sociale projecten, veiligheid of de inrichting van het openbare gebied. De wijk moet zelf regelen hoe aanvragen worden beoordeeld. Afgesproken is dat Blb/wijkraad binnenstad dat voor het komend jaar gaat regelen. Er wordt, aldus voorzitter Henk Schuurs, een speciale commissie in het leven geroepen om dat te doen.

Hefboom

Hans zal tijdens de vergadering toelichten dat het juist de bedoeling is

dat initiatieven van bewoners worden gehonoreerd en dat zij zelf verantwoordelijk zijn voor die activiteiten en het geld dat daarmee is gemoeid. Hij verwacht dat de budgetten als een hefboom zullen werken. "Mensen komen bij het bedenken en beoordelen van ideeën met elkaar in contact en dat kan leiden tot weer nieuwe initiatieven."

De vergadering wordt gehouden op woensdag 28 september in Hotel Central. Aanvang 20.00 uur.

Hans Migchielsen

Bezoek uit Amsterdam

Ga niet voor winst op de korte termijn. Dat advies gaf Janny Alberts op 15 juni aan bewoners van de binnenstad. De directeur van NV Zeedijk was naar 's-Hertogenbosch gekomen om te vertellen hoe in Amsterdam een verloederde buurt nieuw elan kreeg. Haar presentatie was één van de thema's van de algemene vergadering van Blb-wijk-raad binnenstad, die in De Muzerieje werd gehouden.

Alberts vertelde hoe ondernemers, bewoners en gemeente de handen ineensloegen op de Zeedijk, verpauwerde panden opknapten, de georganiseerde misdaad een halt toeriepen en bewoners en ondernemers de ruimte kregen. Ze adviseerde haar Bossche gehoor terughoudend te zijn met landelijke ketens en vooral unieke, lokale winkels te koesteren. Die zorgen voor aantrekkingskracht. Eerder die avond had wethouder Jan Hoskam iets soortgelijks betoogt. Unieke winkels maken de stad aantrekkelijk en dat leidt weer tot de komst van landelijke ketens. Die ketens verminderen juist het unieke karakter van het aanbod – een ontwikkeling die zichzelf in de staart bijt.

Derde spreker was Peter Claessen, voorzitter van winkeliersvereniging Hartje 's-Hertogenbosch. Hij hield een optimistisch betoog. De Bossche binnenstad doet het volgens hem, zeker in vergelijking met andere stadscentra, goed. Claessen kraakte ook enkele kritische noten. Zo moeten er voldoende en ook nog eens betaalbare parkeerplaatsen zijn voor bezoekers, mag de binnenstad geen openlucht museum worden en is het zaak om ook jongeren aan te trekken – er is volgens de voorzitter sprake van vergrijzing onder bezoekers.

De binnenstad zit vol met, vaak relatief onbekende, prachtige plekjes. In de serie 'Pareltjes van de binnenstad' zoekt Wijkgericht ze op. Dit keer: de binnentuin van Sint Antoniegaarde.

De pareltjes van de Binnenstad

'Had het hierbij maar gelaten'

Dit keer een wat bekendere locatie in onze reeks 'Pareltjes van de binnenstad': het Sint Janskerkhof.

In de volksmond heet het pleintje 'Achter de kathedraal', wat trouwens ooit de officiële straatnaam was. Het Sint Janskerkhof dus, genoemd naar het kerkhof dat hier vanaf de Middeleeuwen tot 1860 was te vinden. Wie graag fantaseert hier over de doden van vervlogen eeuwen te lopen, moeten we teleur- dan wel geruststellen: de 400 skeletten die hier nog lagen, zijn in 2011 herbegraven. Dit pareltje laat zien hoe de tijd steeds weer opnieuw vat krijgt op mooie plekjes en dat daar weinig mis mee is. Zoals het kerkhof verdween, zo vertrok ook de brandweer. Er kwamen mooie dingen voor in de plaats. Neem nou het gedicht op één van de gevels. Het is er eentje uit een reeks van twintig,

'meeneempoëzie' genoemd en op verschillende plaatsen in de binnenstad aangebracht.

Het gedicht op het Sint Janskerkhof is van Vasalis, wat een pseudoniem is van Margaretha Drooglever-Fortuijn (1909-1998). 'Heer, had het hierbij maar gelaten' eindigt het gedicht – volgens nogal wat Bosschenaren en bezoekers van het pleintje zou het kunnen slaan op minder gewenste nieuwigheden. Zo worden de, op het plein geplaatste, afvalcontainers niet door iedereen gewaardeerd. Over de amberboom, die toch echt uitheems is (de boom komt oorspronkelijk alleen in het zuidoosten van de Verenigde Staten voor), wordt heel wat minder gemopperd.

Informatie

Losliggende stoeptegels, een kapotte lantaarnpaal of vernielde speeltoestellen? Last van zwerfvuil, of groen dat nodig aan onderhoud toe is, enz.? Bel hiervoor het Schoon, Heel en Veilig (073) 615 55 55 voor zaken in de openbare ruimte. Zo werkt u mee aan een schone stad!

Kijk ook eens op www.s-hertogenbosch.nl. Hier is veel informatie te vinden over uw wijk. Hebt u vragen, neem dan contact op met wijkmanager Riekje Bosch, telefoonnummer (073) 615 56 57 of mail naar wijkgerichtwerken@s-hertogenbosch.nl. Riekje zit ook op Facebook: [wijkmanagerriekjebosch](https://www.facebook.com/wijkmanagerriekjebosch). Deze nieuwsbrief is een initiatief van de gemeente 's-Hertogenbosch.

www.wijkgerichtwerken.nl